

Plan mot kränkande behandling

Härmsta förskola

Ansvarig rektor: Ingela Henningsson

Giltighetstid: 2023-11-30 – 2024-11-30

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn och elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en plan mot kränkande behandling är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn/elever, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsakerna.

2. Vision och arbetssätt

Professionen innebär att vi tillsammans aktivt arbetar nära barnen, delar in dem i mindre grupper. Vi hjälper barnen med verktyg till att lösa och hantera konflikterna som kan uppstå.

Värdegrundsarbetet finns då vi varje dag hälsar välkommen personligen och även möter upp vid avslutet av dagen, så att barn och vårdnadshavare känner sig sedda och hörda. På så sätt får de en inblick i deras barns dag på förskolan.

Vi för återkommande samtal om kamratskap, trivsel och hur vi är mot varandra i barngrupperna och på reflektioner i arbetslagen. Vi tar hjälp av bland annat olika böcker för att på ett konkret sätt få barnen att samtala kring värdegrundsfrågor.

3. Kartläggning av risker

Risk/riskområde	Underlag som identifierat risk (gärna flera källor)	Antagande om orsak(er)
1. Platser, både inne och ute där pedagoger inte är närvarande.	Observationer	När vuxna inte kan se eller höra barnen är det större risk för kränkning eller konflikt,
2. Skötrum/ Toalett	Observationer	

4. Utvärdering av genomförda insatser

Planerad insats	Resultat av insatsen	Utvärdering av insatsen
Utevistelse - Sprida ut oss och vara där barnen är	Konflikter minskar, barnen blir tryggare	Insatsen visar på att detta är något vi måste fortsätta fokusera på av olika anledningar - bl.a. nya barngrupper

Dela i mindre grupper, till exempel vid aktivitet/ på avdelning/ eller hallsituationen	Ökad trygghet, lugn. Ger tid och ökad känsla av "kan själv".	Insatsen visar att det blir ett annat lugn på aktivitet/ avdelning när barngrupperna är mindre. Vid hallsituationen får barnen en ökad känsla av "kan själv" när vi har möjlighet att ge dem tiden att prova klä på sig själv i mindre grupper.
Stödtecken/ bildstöd	Vi märker att barn som saknar språket/har språksvårigheter gynnas av vårt arbete med stödtecken/ bildstöd genom att det ökar deras förståelse och ger möjlighet till kommunikation även om orden saknas.	Att arbeta med stödtecken/bildstöd skapar en trygghet i barngruppen. Det blir ytterligare ett sätt att skapa en tydlighet för barnen hur dagen ska se ut.

5. Handlingsplan: mål och åtgärder

Mål med åtgärden	Konkreta åtgärder	Effekter som vi vill uppnå med åtgärden	Hur uppföljningen ska ske • Ansvarig för åtgärden • Datum när åtgärderna ska vara genomförda
1. Varje barn ska känna en trygghet i att pedagogerna är närvarande och lyhörda oavsett vilken avdelning hen arbetar på. Barnen ska få en medvetenhet i hur vi är mot varandra.	Ute - Cirkulera, stanna upp och fråga vad barnen gör. Kolla av och vara delaktig i barnens görande. Se varje barn och vara på deras nivå.	Barnen känner trygghet att vara ute på gården på samtliga ställen utan att det händer något. Det ska få en tillit för samtliga pedagoger oavsett avdelning.	I slutet av vårterminen 2024
2. Barnens integritet ska respekteras av både pedagoger och barn. De ska vara medvetna om sitt val (stängd/ öppen dörr tex) respekteras och att de har möjlighet att få vara i fred.	Barnen är delaktiga i sitt beslut och vi pedagoger stöttar och förtydligar.	Barnen är trygga i att de har rätt att vara i fred och att det respekteras av både barn och vuxna.	I slutet av vårterminen 2024

6. Delaktighet

Arbetet med planen grundas i observationer, intervjuer och samtal med barnen utifrån ålder och mognad. Barnen görs delaktiga genom samtal, bokläsning, boksamtal, rollspel utifrån gruppens behov och förutsättningar. Vårdnadshavare görs delaktiga genom dagliga samtal och genom V-klass nyheter/dokumentation.

7. Förankring

Personal tar del av planen under avdelningsreflektion, dagliga samtal och under gemensamma möten. Barnen tar del av innehållet i rutinsituationer och i det dagliga arbetet. Vårdnadshavare får information om planens generella drag via Vklass.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när elev kränker elev:

1. Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen utreder.
2. Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.
3. Skyndsam anmälan till Stella-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
4. En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
5. I vissa situationer kan elevhälsan behöva kopplas in.
6. Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

1. Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
 2. Anmälan går vidare till huvudmannen och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.
-

Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

- **Kön**

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

- **Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)**

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

- **Etnisk tillhörighet**

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

- **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

- **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

- **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuellitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

- **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet *sexuella trakasserier* innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Anm.: Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan till exempel ske genom skolans regler, undervisning och läroböcker.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.

